

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2017/97

ze dne 4. července 2016

o státní podpoře SA.40168 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), kterou provedlo Nizozemsko ve prospěch profesionálního fotbalového klubu Willem II v Tilburgu

(oznámeno pod číslem C(2016) 4061)

(Pouze nizozemské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s čl. 108 odst. 2 Smlouvy ⁽¹⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

- (1) Komise byla v roce 2010 informována občanem, že Nizozemsko provedlo opatření podpory pro profesionální fotbalový klub Willem II v Tilburgu. Tato stížnost byla zaevidována pod číslem SA.31122. V letech 2010 a 2011 obdržela Komise rovněž stížnosti týkající se opatření ve prospěch jiných profesionálních fotbalových klubů v Nizozemsku, jmenovitě MVV v Maastrichtu, FC Den Bosch v 's-Hertogenboschi a NEC v Nijmegenu. Nizozemsko poskytlo Komisi další informace o opatření týkajícím se klubu Willem II v dopise ze dne 2. září 2011.
- (2) Komise dopisem ze dne 6. března 2013 informovala Nizozemsko o svém rozhodnutí zahájit v souvislosti s opatřeními ve prospěch klubů Willem II, NEC, MVV, PSV a FC Den Bosch řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy.
- (3) Rozhodnutí Komise zahájit řízení (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽²⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby k předmětným opatřením vyjádřily své připomínky.
- (4) Nizozemsko předložilo vyjádření v rámci řízení týkajícího se opatření ve prospěch klubu Willem II v dopisech ze dne 31. května 2013 a 12. listopadu 2013. Dopisem ze dne 11. února 2014 odpovědělo rovněž na žádost o doplňující informace.
- (5) Komise obdržela připomínky, pokud jde o opatření pro klub Willem II, od obce Tilburg (dále jen „obec“) jako zúčastněné strany. Předala je Nizozemsku, které dostalo příležitost reagovat. Jeho připomínky byly přijaty v dopise ze dne 12. listopadu 2013 a na jednání, které se konalo dne 20. března 2014.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Komise ve věci SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Nizozemsko: Podpora pro některé profesionální nizozemské fotbalové kluby v období 2008–2011 – Výzva k podání připomínek podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 116, 23.4.2013, s. 19).

⁽²⁾ Viz pozn. pod čarou č. 1.

- (6) V návaznosti na rozhodnutí o zahájení řízení a ve shodě s Nizozemskem byla šetření týkající se jednotlivých klubů vedena odděleně. Šetření týkající se klubu Willem II bylo zaregistrováno jako věc číslo SA.40168.

2. PODROBNÝ POPIS OPATŘENÍ

2.1. Opatření a jeho příjemce

- (7) Národní fotbalová federace Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (dále jen „KNVB“) je zastřešující organizace pro profesionální i amatérskou fotbalovou soutěž. Profesionální fotbal je v Nizozemsku organizován ve dvouúrovňovém systému. V sezóně 2014/2015 se skládal ze 38 klubů, z nichž 18 hrálo v nejvyšší lize (*eredivisie*) a 20 v nižší lize (*eerste divisie*).
- (8) Klub Willem II byl založen v roce 1898 a je profesionálním fotbalovým klubem od zavedení profesionálního fotbalu v Nizozemsku v roce 1954. Klub Willem II hraje své domácí zápasy na *Koning Willem II Stadion* (dále jen „stadion“) v Tilburgu. V sezóně 2010/2011 sestoupil klub Willem II z nejvyšší ligy do nižší. V roce 2012 klub opět postoupil do vyšší soutěže a v roce 2013 znovu sestoupil. V roce 2014 opět postoupil do nejvyšší ligy. Sezóna 2005/2006 byla poslední sezónou, ve které klub Willem II hrál v evropském turnaji (v Poháru UEFA).
- (9) Současné právní postavení klubu Willem II je *Willem II Tilburg B.V.* Subjekt *Willem II Tilburg B.V.* (dále jen „subjekt Willem II“) je příjemcem opatření. Vlastní jej nadace *Stichting Beheer Betaald Voetbalorganisatie Willem II Tilburg*. Existuje samostatné sdružení (*Vereniging*) Willem II. Subjekt Willem II je středně velký podnik, který měl v roce 2012 53 zaměstnanců. V účetním roce 2008/2009 měl roční obrát 11,4 milionu EUR a v účetním roce 2009/2010 9,9 milionu EUR.
- (10) V roce 2004 uzavřely obec a subjekt Willem II smlouvu, kterou se obec stala plným vlastníkem ⁽³⁾ stadionu a kterou subjekt Willem II získal do nájmu užívání stadionu. Podle ustanovení nájemní smlouvy obec pronajala stadion subjektu Willem II, za což měl tento subjekt platit roční nájemné ve výši 1 001 731 EUR plus DPH a variabilní náklady. Nájemné bylo založeno na investičních nákladech, době amortizace 30 let a úrokové sazbě 5,5 %, kterou obec používala v době, kdy byla smlouva uzavřena. Podmínky třicetiletého nájmu měly zajistit využívání stadionu, jež by bylo pro obec rozpočtově neutrální. Komise v bodě 51 rozhodnutí o zahájení řízení uvedla, že tehdy dohodnuté parametry zaručovaly, že subjekt Willem II platil nájemné, které pokrývalo veškeré náklady, tudíž nedocházelo k žádné provozní podpoře fotbalovému klubu. Jeho výše byla v pásmu nájemného, jaké platili jiní, třebaže vyšší než průměrné. V letech 2004 až 2008 byl subjekt Willem II schopen nájemné platit.
- (11) Ve fotbalové sezóně 2009/2010 čelil subjekt Willem II finančním potížím a v květnu 2010 oznámil, že se ocitl na pokraji úpadku. Obec, která předtím pozastavila platbu nájemného za rok 2009, se dne 31. května 2010 rozhodla snížit nájemné a jiné splatné náklady se zpětnou účinností od roku 2004. Účinkem tohoto rozhodnutí došlo ke snížení roční částky splatné fotbalovým klubem po dobu šesti let o 0,4 milionu EUR, což vedlo k vyplacení částky ve výši 2,4 milionu EUR, od níž bylo odečteno nesplacené nájemné za rok 2009, subjektu Willem II ve dvou tranších. Dne 31. října 2011 byl uzavřen nový nájem, který nahradil nájem z roku 2004.
- (12) Rozhodnutí obce ze dne 31. května 2010 bylo založeno na podmínce, že subjekt Willem II splní povinnosti, které obsahoval plán restrukturalizace, jehož cílem bylo obnovení dlouhodobé životaschopnosti subjektu Willem II. Podmínky tohoto plánu zahrnovaly čtvrtletní povinnost účetního výkaznictví, vyrovnaný rozpočet na následující fotbalovou sezónu, nalezení způsobu, jak očistit svoji rozvahu, nezbytnost dodržovat normy národního fotbalového sdružení pro platy hráčů a zavedení nové struktury řízení a dohledu. Opatření, která subjekt Willem II přijal za účelem splnění těchto podmínek, obec následně shledala za vyhovující, a proto uvolnila druhou tranši z 2,4 milionu EUR.
- (13) Nizozemsko neoznámilo Komisi svůj plán poskytnout subjektu Willem II 2,4 milionu EUR, jak stanoví čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Komise nebyla informována ani o rozhodnutí přijatém v roce 2009 pozastavit platbu ročního nájemného za sezónu 2009/2010.

⁽³⁾ Před uzavřením smlouvy byla obec zákonným vlastníkem stadionu a pozemku, na němž stojí, zatímco subjekt Willem II byl ekonomickým vlastníkem stadionu, do kterého investoval své vlastní peníze.

2.2. Možný účinek podpory

- (14) Nizozemsko zpochybnilo dopad možné podpory na vnitřní trh pro kluby, které nehrají fotbal na evropské úrovni. Profesionální fotbalové kluby jsou však považovány za podniky a podléhají kontrole státní podpory. Fotbal má povahu závislé výdělečné činnosti a poskytuje služby za odměnu. Vyvinul si také vysokou úroveň profesionality, a tím zvýšil svůj hospodářský dopad ⁽⁴⁾.
- (15) Profesionální fotbalové kluby vykonávají kromě účasti ve fotbalových soutěžích hospodářskou činnost na několika trzích, které mají mezinárodní rozměr, jako např. trh pro přestupy profesionálních hráčů, propagaci, sponzorskou činnost, zboží nebo mediální práva. Podpora profesionálního fotbalového klubu posiluje jeho postavení na každém z těchto trhů, z nichž většina pokrývá několik členských států. Jsou-li tedy státní prostředky použity k poskytnutí selektivní výhody profesionálnímu fotbalovému klubu, a to bez ohledu na ligu, ve které hraje, je pravděpodobné, že taková podpora může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy ⁽⁵⁾.

2.3. Důvody vedoucí k zahájení řízení

- (16) V rozhodnutí o zahájení řízení dospěla Komise k předběžnému závěru, že obec poskytla subjektu Willem II selektivní výhodu za použití státních prostředků a poskytla tedy fotbalovému klubu podporu. Komise rovněž zaujala stanovisko, že opatření podpory určená profesionálním fotbalovým klubům mohou narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy.
- (17) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise připomněla, že v době, kdy mu podpora byla poskytnuta, se subjekt Willem II nacházel ve finančních obtížích. Pro účely posuzování slučitelnosti podpory s pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ⁽⁶⁾ (dále jen „pokyny“) si Komise vyžádala informace o dodržení všech požadavků stanovených v pokynech.
- (18) Komise nebyla zejména schopna ověřit, zda byly dodrženy podmínky uvedené v bodech 34 až 37 pokynů týkající se povahy a plnění plánu restrukturalizace. Komise rovněž nemohla ověřit, zda byla přijata přiměřená kompenzační opatření ve smyslu bodů 38 až 42. Navíc bylo potřeba prokázat, že podpora byla omezena na nezbytné minimum, že příjemce sám zaplatil odpovídající vlastní příspěvek na svou restrukturalizaci a že by byla dodržena zásada „jednou a dost“.

3. PŘIPOMÍNKY NIZOZEMSKA

- (19) Nizozemsko nesouhlasilo s tím, že opatření za účelem restrukturalizace dohody o pronájmu stadionu představovalo státní podporu. Podle Nizozemska uplatnila obec jako vlastník stadionu tržní podmínky a jednala v souladu se zásadou investora a věřitele v tržním hospodářství, když v roce 2009 pozastavila nájemné pro hlavního uživatele stadionu a v roce 2010 snížila se zpětnou účinností nájemné a zmírnila jiné smluvní podmínky. V případě úpadku subjektu Willem II by klub přišel o svoji licenci ke hraní profesionálního fotbalu. Obci by zůstal na starost fotbalový stadion, který by bylo možné využívat pro jiné činnosti pouze se značnými investičními náklady. Nizozemsko tvrdilo, že nižší nájemné je v souladu s nájemným placeným jinde za jiné stadiony a že je proto v souladu s tržními podmínkami.

⁽⁴⁾ Věc C-325/08 *Olympique Lyonnais* ECLI:EU:C:2010:143, body 27 a 28; věc C-519/04 *P Meca-Medina a Majcen v. Komise* ECLI:EU:C:2006:492, bod 22; věc C-415/93 *Bosman* ECLI:EU:C:1995:463, bod 73.

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Komise týkající se Německa ze dne 20. března 2013 o *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (věc SA.35135 (2012/N)), bod 12, a *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (věc SA.35440 (2012/N)), souhrnná sdělení v Úř. věst. C 140, 18.5.2013, s. 1, a ze dne 2. října 2013 o *Fußballstadion Chemnitz* (věc SA.36105 (2013/N)), souhrnné sdělení v Úř. věst. C 50, 21.2.2014, s. 1, body 12–14; rozhodnutí Komise týkající se Španělska ze dne 18. prosince 2013 o možné státní podpoře čtyřem španělským profesionálním fotbalovým klubům (věc SA.29769 (2013/C)), bod 28, Realu Madrid CF (věc SA.33754 (2013/C)), bod 20, a údajně státní podpory ve prospěch tří fotbalových klubů ve Valencii (věc SA.36387 (2013/C)), bod 16, zveřejněno v Úř. věst. C 69, 7.3.2014, s. 99.

⁽⁶⁾ Sdělení Komise – Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2). Uplatňování těchto pokynů bylo prodlouženo sdělením Komise o prodloužení používání pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ze dne 1. října 2004 (Úř. věst. C 296, 2.10.2012, s. 3).

- (20) Současné Nizozemsko tvrdilo, že i kdyby dané opatření mělo představovat podporu, bylo by slučitelné s vnitřním trhem. Tyto argumenty byly založeny zaprvé na dopise zaslaném Komisí Nizozemsku dne 11. července 2002, který se týkal sportovní infrastruktury. V tomto dopise Komise popisovala některé podmínky, za nichž by měla za to, že financování sportovní infrastruktury nepředstavuje státní podporu. Zadruhé byly tyto argumenty založeny na pokynech a čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy.
- (21) Pokud jde o restrukturalizaci subjektu Willem II, Nizozemsko popsalo finanční situaci klubu. V účetním roce 2008/2009 ⁽⁷⁾ vykázal subjekt Willem II ztrátu ve výši 3,9 milionu EUR při obratu 11,4 milionu EUR a jeho vlastní kapitál (*eigen vermogen*) se snížil ze 4,1 milionu EUR na 0,2 milionu EUR. V účetním roce 2009/2010 ⁽⁸⁾ vykázal subjekt Willem II ztrátu ve výši 4,4 milionu EUR při obratu 9,9 milionu EUR. Přes poskytnutí 2,4 milionu EUR obcí se jeho vlastní kapitál dále snížil z 0,2 milionu EUR na – 2,1 milionu EUR.
- (22) Každý nizozemský profesionální fotbalový klub potřebuje licenci od KNVB, kterou obdrží, pouze pokud splňuje určité požadavky. Jeden z požadavků v tomto systému se týká finančního zdraví klubu. Klub je povinen předložit každou sezónu do 1. listopadu, 1. března a 15. června účetní výkazy, které zachycují mimo jiné jeho současnou finanční situaci, a rovněž rozpočet na následující sezónu. Kluby se na základě těchto výkazů řadí do tří kategorií (1: nedostatečné, 2: dostatečné, 3: dobré). Kluby v kategorii 1 mohou být povinny předložit plán zlepšení, aby dosáhly kategorie 2 nebo 3. Pokud klub plán neplní, může KNVB uložit sankce včetně úředního varování, snížení bodů v soutěži a – jako nejzazší sankci – odebrání licence. Profesionální fotbalový klub v Nizozemsku, na který je vyhlášen úpadek, ztrácí svou licenci. Pokud je založen nástupnický klub, není přijat přímo do profesionálních fotbalových lig, ale musí začít v druhé nejvyšší amatérské lize. Se svými potížemi subjekt Willem II riskoval, že přijde o licenci k účasti v profesionálních soutěžích. V roce 2010 byl zařazen do kategorie 1.
- (23) Nizozemsko upozornilo, že s ohledem na tyto potíže bylo rozhodnutí obce poskytnout subjektu Willem II 2,4 milionu EUR podřízeno řadě podmínek stanovených v plánu restrukturalizace vypracovaném subjektem Willem II ⁽⁹⁾. Plán byl navržen tak, aby v průběhu tří let vedl ke zdravé finanční situaci. Cílem plánu bylo rovněž splnit požadavky KNVB za účelem získání statusu kategorie 2 (dostatečné) do konce finančního roku 2012/2013. Status kategorie 2 byl KNVB udělen již v prosinci 2011.
- (24) Plán restrukturalizace obnášel nové vedení, snížení počtu zaměstnanců a snížení počtu hráčů ve skupině. Předpokládal, že se počet smluvních hráčů sníží. Několik hráčů přestoupí, stávající smlouvy se prodlouží za nižší platy, nové smlouvy budou buď uzavřeny bez plateb za přestup, nebo budou hráči pronajati z jiných klubů. Cílem plánu bylo snížit náklady na zaměstnance a hráče ze 77 % na méně než 55 %.
- (25) V roce 2009, kdy finanční potíže vznikly, se devět soukromých subjektů dohodlo půjčit subjektu Willem II celkem 2,25 milionu EUR. V roce 2010 se je podařilo přesvědčit, aby dobu trvání půjček prodloužily, nedomáhaly se svých pohledávek, dokud nedojde k obnovení dostatečné likvidity subjektu Willem II, a aby souhlasily s nižším úrokem z těchto pohledávek. Šest z nich zašlo ještě dále a vzdalo se 10 % ze svých pohledávek. Cílem plánu restrukturalizace bylo umožnit subjektu Willem II, aby do tří let dosáhl mírného provozního zisku. Ukázalo se, že plán je realistický. Subjekt Willem II docílil v letech 2010/2011 a 2011/2012 zisku ve výši přibližně 0,3 milionu EUR a v letech 2012/2013 o něco menších částek, vylepšil své vlastní kapitálové postavení na – 1,4 milionu EUR k 30. červnu 2012 a –1,3 k 30. červnu 2013 a posléze je v účetním roce 2013/2014 změnil na kladné.

4. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

- (26) Obec předložila v rámci řízení vyjádření, která byla do značné míry totožná s vyjádřeními předloženými Nizozemskem. Obec rovněž poskytla konkrétní informace o finanční situaci subjektu Willem II v roce 2009 a předložila studii provedenou v listopadu 2013 společností Deloitte Financial Advisory Services týkající se nákladů na různé možnosti, které měla obec v roce 2010 k dispozici, s cílem podpořit svůj názor, že opatření, o nichž v letech 2009 a 2010 rozhodla, byla racionální.

⁽⁷⁾ 30.6.2008 – 1.7.2009

⁽⁸⁾ 30.6.2009 – 1.7.2010

⁽⁹⁾ Plan van aanpak Willem II ze dne 23. července 2010.

5. POSOUZENÍ OPATŘENÍ

5.1. Existence státní podpory podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy

- (27) Podle čl. 107 odst. 1 SFEU je státní podporou podpora poskytovaná členským státem nebo v jakékoli formě ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že se určitým podnikům nebo určitým odvětvím výroby poskytne hospodářská výhoda, pokud to ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Podmínky uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU jsou kumulativní, a proto, má-li být opatření kvalifikováno jako státní podpora, je nezbytné, aby byly splněny všechny tyto podmínky.
- (28) Na základě rozhodnutí o zahájení řízení Komise posuzuje z hlediska existence podpory rozhodnutí obce pozastavit platbu nájemného za užívání stadionu subjektem Willem II v roce 2009 a rozhodnutí obce přijaté v květnu 2010 snížit se zpětnou účinností nájemné a jiné náklady na užívání stadionu. Komise podotýká, že obě opatření jsou úzce propojena, jak časově, tak z hlediska jejich účelu a situace subjektu Willem II v dané době, a měla by proto být zkoumána společně.

5.1.1. *Financování ze státních prostředků*

- (29) O obou opatřeních rozhodla obec a obě mají přímé finanční důsledky pro její rozpočet, zahrnují tudíž použití státních prostředků. Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé granty, půjčky, záruky, účast na kapitálu podniků a věcná plnění. Vzdání se příjmů, které by jinak byly vyplaceny státu, rovněž představuje převod státních prostředků.

5.1.2. *Hospodářská výhoda*

- (30) Opatření musí subjektu Willem II poskytnout hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek neměl. Nizozemsko a obec tvrdí, že obec jednala v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství a se zásadou věřitele v tržním hospodářství, neposkytla tedy subjektu Willem II žádnou výhodu. Komise s tímto stanoviskem z níže uvedených důvodů nesouhlasí.
- (31) Pokud se v důsledku státního zásahu zlepší finanční situace podniku, lze předpokládat, že se jedná o zvýhodnění. K jeho posouzení je třeba porovnat finanční situaci podniku po přijetí opatření s jeho finanční situací v případě, že by toto opatření nebylo zavedeno. Bez zásahu by klub zůstal ve finančních potížích s nebezpečím vyhlášení úpadku a sestoupení do nižší ligy. Je nesporné, že se finanční situace subjektu Willem II prostřednictvím šetřených opatření výrazně zlepšila.
- (32) To by nepředstavovalo neoprávněnou výhodu, pokud by obec mohla prokázat, že jednala v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství a se zásadou věřitele v tržním hospodářství. Komise konstatuje, že obec v roce 2004 získala plné vlastnictví stadionu. Za toto nabytí zaplatila ekonomickou hodnotu stadionu, která byla stanovena na základě externího znaleckého posudku. Obec uzavřela v roce 2004 nájem se subjektem Willem II s plným vědomím toho, že stadion není multifunkční aréna, nýbrž fotbalový stadion, jehož hlavním uživatelem je subjekt Willem II, a s pouze omezenými možnostmi využití pro jiné činnosti než fotbal. Obec tedy věděla, že využívání stadionu závisí na pokračující schopnosti subjektu Willem II platit nájemné a jiné náklady stanovené ve smlouvě. Investor v tržním hospodářství by toto riziko buď vůbec nepřevzal, nebo by je převzal pouze výměnou za odpovídající ziskové rozpětí a pojištění proti jakékoli případné platební neschopnosti uživatele pro vlastní potřebu.
- (33) Když obec v roce 2010 informovala městskou radu, že se subjekt Willem II nachází na pokraji úpadku, konstatovala rovněž, že využívání stadionu od roku 2004 bylo pro její rozpočet pouze neutrální. Pokud však nájem z roku 2004 nevytvářel přiměřený zisk, změna podmínek pronájmu se zpětnou účinností z roku 2010 byla provedena s vědomím, že učiní využívání od roku 2004 ztrátovým. To vylučuje, že by rozhodnutí z roku 2010 o snížení nájemného splňovalo zásadu investora v tržním hospodářství. Žádný komerční subjekt by nesouhlasil se změnou nájemného se zpětnou platností, která nemá perspektivu zajistit návratnost investic.

- (34) Nizozemsko a obec však současně tvrdí, že rozhodnutí obce, které snížilo břemeno zadluženosti klubu, bylo v souladu se zásadou věřitele v tržním hospodářství. V této souvislosti odkazují na skutečnost, že několik velkých věřitelů se vzdalo části svých pohledávek vůči subjektu Willem II. Odkazují rovněž na část rozhodnutí o zahájení řízení, v němž Komise dospěla k závěru, že opatření obce Arnhem ve prospěch fotbalového klubu Vitesse nepředstavuje státní podporu.
- (35) Komise by v tomto ohledu za prvé poznamenala, že rozhodnutí pozastavit platbu nájemného přijaté v roce 2009 ani rozhodnutí snížit se zpětnou účinností nájemné a jiné platební povinnosti za užívání stadionu přijaté v roce 2010 nebylo přijato současně s odpovídajícími opatřeními jiných věřitelů. V roce 2010 navíc obec poskytla subjektu Willem II částku 2,4 milionu EUR, tj. více než dvojnásobek své pohledávky ročního nájemného vůči subjektu Willem II. Obec sice požadovala, aby subjekt Willem II vyjednával s ostatními věřiteli s cílem očistit svoji rozvahu, avšak aniž by pro tato jednání stanovila podmínky, které by odpovídaly podmínkám jejího vlastního zásahu. Argument, že by profesionální fotbalový klub v úpadku přišel o svoji licenci a že by obci zůstal na starost fotbalový stadion, který by bylo možno využít pro jiné činnosti pouze se značnými investičními náklady, rovněž není přesvědčivý. V případě úpadku by jako uživatel stadionu mohl být založen nástupnický klub. Nebyl by sice přijat přímo do profesionálních fotbalových lig a musel by začít v druhé nejvyšší amatérské lize, měl by nicméně perspektivu, že bude využívat stadion a v dohledné budoucnosti se vrátí do profesionální ligy, a tudíž bude přispívat k příjmům z pronájmu stadionu.
- (36) Nizozemsko odkazovalo také na dopis Komise ze dne 11. července 2002, ve kterém popisovala některé podmínky, za nichž by měla za to, že financování sportovní infrastruktury nepředstavuje státní podporu. Tyto podmínky by zahrnovaly multifunkční charakter arény, nediskriminační přístup do ní a přiměřenost uživatelských poplatků.
- (37) V projednávané věci však nemohou tato vyjádření vést k závěru, že subjekt Willem II nezískal neoprávněnou výhodu. Dalo by se pochybovat již o tom, zda argumenty uvedené v dopise ze dne 11. července 2002 jsou s ohledem na judikaturu Soudního dvora, který označil veřejné investice do infrastruktury, jež je dána k dispozici k veřejnému užívání, za státní podporu, stále ještě relevantní ⁽¹⁰⁾. V projednávané věci je nicméně rozhodující, že obec a subjekt Willem II uzavřely v roce 2004 smlouvu, v níž se dohodly na ročním nájemném ve výši 1 001 731 EUR. Je-li platba tohoto dohodnutého nájemného ve shodě s obcí nejprve pozastavena a poté je částka nájemného se zpětnou účinností snížena, obec poskytuje subjektu Willem II finanční výhodu, kterou by za běžných podmínek neměl a kterou by mu v žádném obvyklém případě neposkytl soukromý hospodářský subjekt.
- (38) Z těchto důvodů není Komise přesvědčena o tom, že obec jednala jako hospodářský subjekt v tržním hospodářství, ať už jako investor, jako věřitel nebo obojí. Proto má za to, že obec s cílem vyhnout se úpadku subjektu Willem II poskytla tomuto subjektu finanční podporu, již by soukromý účastník trhu neposkytl a která tudíž představuje výhodu.

5.1.3. Ovlivnění obchodu a hospodářské soutěže

- (39) Nizozemsko zpochybnilo dopad možné podpory na vnitřní trh pro kluby, které nehrají fotbal na evropské úrovni. Komise v této souvislosti připomíná, že – jak je zdůrazněno ve 14. bodě odůvodnění – profesionální fotbalové kluby jsou považovány za podniky a podléhají kontrole státní podpory. Fotbal má povahu závislé výdělečné činnosti a poskytuje služby za odměnu. Vyvinul si vysokou úroveň profesionality, a tím zvýšil svůj hospodářský dopad.
- (40) Subjekt Willem II je navíc potenciálním účastníkem evropských fotbalových turnajů a v minulosti se již evropského turnaje skutečně zúčastnil. Jako profesionální fotbalový klub vykonává kromě účasti ve fotbalových soutěžích hospodářskou činnost na několika trzích, které mají mezinárodní rozměr, jako např. trh pro přestupy profesionálních hráčů, propagaci, sponzorskou činnost, zboží nebo mediální práva. Podpora profesionálního fotbalového klubu posiluje jeho postavení na každém z těchto trhů, z nichž většina pokrývá několik členských států. Proto, jak je stanoveno v 15. bodě odůvodnění, jsou-li státní prostředky použity k poskytnutí selektivní výhody profesionálnímu fotbalovému klubu, a to bez ohledu na ligu, ve které hraje, je pravděpodobné, že taková podpora může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy.

⁽¹⁰⁾ Například rozsudek ze dne 19. prosince 2012 ve věci C-288/11 *Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. Komise*, ECLI:EU:C:2012:821.

5.2. Posouzení podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy

- (41) Komise musí posoudit, zda opatření podpory ve prospěch subjektu Willem II lze považovat za slučitelné s vnitřním trhem. Na dotyčné opatření podpory se nevztahuje žádná z odchylek uvedených v čl. 107 odst. 2 Smlouvy. Pokud jde o odchylky stanovené v čl. 107 odst. 3 Smlouvy, Komise konstatuje, že na žádný z nizozemských regionů se nevztahuje odchylka v čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy. Dotyčné opatření podpory nenapomáhá významnému projektu společného evropského zájmu ani neslouží k nápravě žádného vážného narušení nizozemského hospodářství ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy. Nelze ani tvrdit, že jde o opatření podpory na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. d) Smlouvy.

5.2.1. Platné pokyny

- (42) Pokud jde o odchylku v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy ve prospěch podpory, která má usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností, takováto podpora by mohla být slučitelná, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (43) Komise vydala pro účely svých posouzení opatření podpory podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy řadu nařízení, rámců, pokynů a sdělení, jež se týkají forem podpory a horizontálních nebo odvětvových účelů, pro které je podpora udělena. Vzhledem k tomu, že subjekt Willem II čelil v době, kdy byla opatření přijata, finančním obtížím a že podporu udělila obec s cílem tyto potíže řešit, je vhodné posoudit, zda se na ni vztahují a jsou splněna kritéria stanovená v pokynech ⁽¹¹⁾.
- (44) V červenci 2014 zveřejnila Komise nové pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích ⁽¹²⁾. Ty se však na tuto neoznamovanou podporu poskytnutou v letech 2009 a 2010 nevztahují. Podle bodu 137 nových pokynů by tomu tak bylo pouze v případě jakékoli podpory na záchranu či restrukturalizaci poskytnuté bez předchozího povolení, pokud je celá podpora nebo její část poskytnuta po zveřejnění těchto pokynů v *Úředním věstníku Evropské unie*. Podle bodu 138 nových pokynů bude Komise ve všech ostatních případech postupovat podle pokynů platných v době, kdy byla podpora poskytnuta, v projednávané věci tedy podle pokynů platných před rokem 2014.

5.2.2. Subjekt Willem II jako společnost v obtížích

- (45) Podle bodu 10 písm. a) pokynů musí být společnost s omezeným ručením vlastníků považována za podnik v obtížích, kde došlo ke ztrátě více než poloviny zapsaného kapitálu a kde ke ztrátě více než jedné čtvrtiny tohoto kapitálu došlo za posledních 12 měsíců. V účetním roce 2008/2009 ⁽¹³⁾ vykázal subjekt Willem II ztrátu ve výši 3,9 milionu EUR při obrátu 11,4 milionu EUR a jeho vlastní kapitál (*eigen vermogen*) se snížil ze 4,1 milionu EUR na 0,2 milionu EUR. V účetním roce 2009/2010 ⁽¹⁴⁾ vykázal subjekt Willem II ztrátu ve výši 4,4 milionu EUR při obrátu 9,9 milionu EUR. Přes poskytnutí 2,4 milionu EUR obcí se jeho vlastní kapitál dále snížil z 0,2 milionu EUR na – 2,1 milionu EUR. Subjekt Willem II proto jednoznačně byl společností v obtížích. Tento fakt Nizozemsko nepopírá. Proto bude slučitelnost státní podpory poskytnuté subjektu Willem II posouzena na základě pokynů.

5.2.3. Obnovení dlouhodobé životaschopnosti

- (46) Pokyny v oddíle 3.2 vyžadují, aby poskytnutí podpory bylo podmíněno provedením plánu restrukturalizace (viz body 34 až 37 pokynů), který musí v přiměřené lhůtě obnovit dlouhodobou životaschopnost podniku. Komise v této souvislosti podotýká, že – jak je uvedeno ve 12. bodě odůvodnění – rozhodnutí obce poskytnout subjektu Willem II 2,4 milionu EUR bylo podřízeno řadě podmínek. Tyto podmínky představovaly jádro plánu restrukturalizace vypracovaného subjektem Willem II ⁽¹⁵⁾.

⁽¹¹⁾ Viz poznámka pod čarou č. 6.

⁽¹²⁾ Sdělení Komise o pokynech pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁽¹³⁾ 30.6.2008 – 1.7.2009

⁽¹⁴⁾ 30.6.2009 – 1.7.2010

⁽¹⁵⁾ Viz poznámka pod čarou č. 9.

- (47) Plán byl navržen tak, aby vedl ke zdravé finanční situaci v průběhu tří let, přičemž rovněž splňoval požadavky KNVB ohledně pokračujícího udělení licence pro profesionální soutěže subjektu Willem II a pro získání statusu kategorie 2 do konce finančního roku 2012/2013.
- (48) Plán restrukturalizace obnášel nové vedení, značné snížení počtu zaměstnanců a snížení počtu hráčů ve skupině. Několik hráčů přestoupilo, stávající smlouvy byly prodlouženy za nižší platy a nové smlouvy byly uzavřeny bez plateb za přestup. S tím bylo spojeno snížení nákladů na zaměstnance a hráče o 30 % během dvou let po přijetí plánu. Kromě 2,4 milionu EUR od obce byl subjekt Willem II schopen zajistit trvalý příspěvek ve výši 2,25 milionu EUR od soukromého sektoru.
- (49) Komise se domnívá, že plán restrukturalizace řeší příčiny finančních potíží subjektu Willem II, zvláště náklady na hráče ve formě mezd a plateb za přestupy. Subjekt Willem II předpokládá úspory při své hlavní činnosti. Plán restrukturalizace se neopírá o externí faktory, které subjekt Willem II může sledovat, nikoli však plně kontrolovat, jako je nalézání nových sponzorů a zvýšení počtu diváků. Ačkoli finanční situace, zvláště pak záporný vlastní kapitál subjektu Willem II, zůstávají důvodem ke znepokojení, předpokládá se trvalé zlepšování finanční situace klubu a rovněž jeho pokračující fungování jakožto profesionálního fotbalového klubu. Vývoj ukazuje, že plán byl opravdu realistický. KNVB udělila status kategorie 2 již v prosinci 2011. Subjekt Willem II byl v roce 2010/2011 a znovu pak v roce 2011/2012 schopen dosáhnout provozního zisku ve výši 0,3 milionu EUR, a tudíž vylepšil k 30. červnu 2012 své vlastní kapitálové postavení na *minus* 1,4 milionu EUR.

5.2.4. Kompenzační opatření

- (50) Body 38 až 42 pokynů vyžadují, aby příjemce přijal kompenzační opatření za účelem omezení rušivých účinků podpory a jejího nepříznivého dopadu na podmínky obchodování na minimum. Komise v bodě 80 rozhodnutí o zahájení řízení připomněla v této souvislosti zvláštní povahu profesionálního fotbalu a navrhla řadu opatření, která by mohla být vykládána jako kompenzační opatření pro profesionální fotbal ve smyslu pokynů, například omezení zaregistrovaných hráčů v mezích povolených národním sdružením, přijetí mzdového stropu nižšího než obvyklé standardy v tomto odvětví, zákaz platit po určitou dobu náklady na přestup pro nové hráče nebo rozšíření činnosti ve prospěch společnosti. Přijetím omezení počtu hráčů nebo jejich mezd by klub rovněž přijal konkurenční nevýhodu v porovnání s jinými kluby bez těchto omezení. Zákaz odstupného za přestupy omezuje výběr nových soutěživých hráčů.
- (51) Komise podotýká, že subjekt Willem II počet zaměstnanců a hráčů podle plánu skutečně snížil. Počet zaměstnanců se snížil ze 79 v sezóně 2009/2010 na 61 v sezóně 2010/2011 a na 53 v sezóně 2011/2012. Počet zaregistrovaných hráčů se snížil z 31 na 27. Mzdové náklady ⁽¹⁶⁾ byly sníženy na úroveň 48 % obrátu, což je výrazně pod standardem UEFA 70 % jen na hráče. Během období restrukturalizace se za nové hráče neplatí žádné platby za přestupy. Tato opatření oslabila tým klubu, čímž přispěla na konci sezóny 2010/2011 a znovu pak v sezóně 2012/2013 k jeho sestoupení do druhé ligy. Komise rovněž konstatuje větší výdaje klubu ve veřejný prospěch prostřednictvím trénování amatérů. Komise má tedy za to, že byla přijata kompenzační opatření vyžadovaná pokyny, která měla za následek oslabení konkurenčního postavení subjektu Willem II v profesionálním fotbale.

5.2.5. Podpora omezená na minimum

- (52) Komise rovněž konstatuje, že plán restrukturalizace je kromě dosažených vlastních úspor do značné míry financován externími soukromými subjekty. V roce 2009, kdy finanční potíže vznikly, se devět soukromých subjektů dohodlo půjčit subjektu Willem II celkem 2,25 milionu EUR. V roce 2010 se podařilo je přesvědčit, aby tyto částky klubu nadále ponechaly a aby souhlasily s tím, že se svých pohledávek nebudou domáhat, dokud je subjekt Willem II nebude schopen splatit. Přijaly rovněž nižší úrokovou sazbu ve výši 3 %. Šest z nich se podařilo přesvědčit, aby se zcela vzdaly 10 % ze svých pohledávek. To splňuje požadavek bodu 44 pokynů, že pro střední podnik, jako je subjekt Willem II, by mělo být nejméně 40 % nákladů na restrukturalizaci pokryto vlastním příspěvkem příjemce, včetně externího financování, které prokazuje přesvědčení o životaschopnosti příjemce.

⁽¹⁶⁾ Účty subjektu Willem II nerozlišují mezi mzdami hráčů a jiných zaměstnanců.

- (53) Výše podpory byla nezbytná. Podle plánu restrukturalizace by měla vést k mírně kladnému výsledku v sezónách 2010/2011 a 2011/2012 a pomalu zlepšovat úroveň kapitál. To by subjektu Willem II neumožňovalo kupovat nové hráče ani je přilákat vyššími platy.

5.2.6. *Sledování a výroční zpráva*

- (54) Bod 49 pokynů vyžaduje, aby členský stát informoval o řádném provádění plánu restrukturalizace prostřednictvím pravidelných podrobných zpráv. Bod 51 stanoví méně přísné podmínky pro malé a střední podniky, u nichž se obvykle považuje za dostatečné předávání každoročních kopií rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Nizozemsko se zavázalo tyto zprávy předkládat.

5.2.7. *Zásada jednou a dost*

- (55) Nizozemsko v souladu s body 72 až 77 pokynů upřesnilo, že subjekt Willem II v průběhu 10 let před poskytnutím této podpory neobdržel podporu na záchranu nebo restrukturalizaci. Zavázalo se také neposkytovat subjektu Willem II po dobu 10 let žádnou novou podporu na záchranu nebo restrukturalizaci.

6. ZÁVĚR

- (56) Komise dospěla k závěru, že Nizozemsko poskytovalo subjektu Willem II podporu protiprávně, a to v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Státní podpora ve výši 2,4 milionu EUR, která byla subjektu Willem II udělena v letech 2009 a 2010, však splňuje podmínky pro podporu na restrukturalizaci uvedené v pokynech a lze ji považovat za slučitelnou s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši 2,4 milionu EUR, kterou Nizozemsko provedlo ve prospěch fotbalového klubu Willem II v Tilburgu, je slučitelná s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Nizozemskému království.

V Bruselu dne 4. července 2016.

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
členka Komise